

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. mevrouw drs. T. van Ark
Postbus 20350
2500 EJ 's-Gravenhage

Onderwerp	Aanpassing donorselectiebeleid	Datum	11 maart 2021
E-mailadres		Telefoon	020-5123763

Hooggeachte mevrouw Van Ark,

Vanuit de maatschappij en politiek komt regelmatig de vraag om verruiming van het toelatingsbeleid als donor voor mannen die seks hebben gehad met mannen (**MSM**). Het recht op gelijke behandeling ligt daar aan ten grondslag. Zolang Stichting Sanquin Bloedvoorziening (**Sanquin**) het donorselectiebeleid voor MSM baseert op een risicogroepenbenadering zal de roep naar een meer individueel gerichte beoordeling blijven terugkeren. Ook voor Sanquin is dit een belangrijk uitgangspunt. In deze brief zal ik ingaan op nadere stappen die Sanquin in de komende periode zal zetten om het gedeelde doel dichterbij te brengen zonder het gevaar van transfusie gerelateerde infecties te vergroten.

Het huidige donorselectiebeleid in Nederland is historisch gezien gebaseerd op een risicogroepenbenadering. Dit betekent dat groepen met een sterk verhoogd epidemiologisch infectierisico worden uitgesloten van bloeddonatie of dat die wordt uitgesteld. Daarmee wordt het risico op zogenaamde 'windowdonaties' verkleind; d.w.z. de kans dat een infectie die recentelijk is opgelopen niet wordt gedetecteerd met de bestaande laboratoriumtesten. Dit beleid is bewezen effectief. Dat wil zeggen dat transfusie gerelateerde infecties in Nederland zeer weinig voorkomen. En dat is maar goed ook, want de persoonlijke en maatschappelijke gevolgen van besmetting met bijvoorbeeld een dodelijk virus, door toediening van geïnfecteerde bloedproducten van Sanquin, zouden dermate groot zijn dat alles eraan gedaan moet worden om de kans op dit scenario te minimaliseren.

Op basis van empirisch-wetenschappelijk onderzoek staat vast dat MSM in Nederland een groep zijn met een epidemiologisch sterk verhoogd risico op bloedoverdraagbare infecties in vergelijking met personen die uitsluitend heteroseksueel contact hebben. Het aantal hiv-infecties bij MSM daalt de laatste 5 jaar overigens wel. Een verhoogd risico op infecties betekent in de bloedvoorziening dat er tevens een verhoogd risico is op windowdonaties (zie boven). Om het risico op windowdonaties aanzienlijk te verlagen hanteert Sanquin op dit moment het beleid dat MSM pas voor donatie worden geaccepteerd nadat een periode van vier maanden is verstreken na het laatste MSM-contact. Niettemin blijft dit een risicogroep gerichte benadering.

Het beleid van Sanquin is om zoveel als mogelijk te streven naar een individueel gerichte benadering, zonder de veiligheid van de patiënt in gevaar te brengen. Om die reden wordt onderzocht op welke wijze dit mogelijk gemaakt kan worden. Hierbij wordt Sanquin onder andere geadviseerd door een medische

adviesraad, maar ook door ethici. Sinds 2015 heeft Sanquin het beleid ten aanzien van donaties door MSM stap voor stap verruimd.

Op basis van recente bevindingen, studies en inzichten, en in lijn met het voornoemde beleid, ben ik tot de conclusie gekomen dat er geen aanwijzingen zijn dat problemen met de transfusieveilgheid zijn te verwachten als een volgende stap wordt gezet in de richting van een meer individuele beoordeling van het risicogedrag. Dit houdt concreet in dat Sanquin vanaf 1 september 2021 mannen in een duurzame monogame MSM-relatie graag zal kunnen verwelkomen als bloeddonor. Ook zijn zij dan welkom als donor van plasma voor de bereiding van geneesmiddelen, mits de afnemers van dit plasma daarmee instemmen.

Deze verruiming is een volgende stap om uitsluiting zo veel mogelijk te beperken en de veiligheid van de bloedproducten van Sanquin te garanderen. Ik ben echter van mening dat verdere stappen niet alleen gewenst, maar ook denkbaar zijn. Sanquin onderzoekt daarom of het beleid nog verder verruimd kan worden met behulp van o.a. additionele vragen bij de donor-intake, zodat bijvoorbeeld ook MSM zonder duurzame relatie kunnen worden geaccepteerd als donor, zonder wachttijd na het laatste MSM-contact. Om dit mogelijk te maken zijn verschillende wetenschappelijke studies echter onontbeerlijk. Die zullen in de komende periode worden uitgevoerd en gevalideerd. Ik verwacht over de verdere verruiming in september 2022 meer duidelijkheid te kunnen geven. Nederland bevindt zich daarmee wereldwijd in de voorhoede op het gebied van donatiebeleid door MSM én op het gebied van transfusieveilgheid.

Met vriendelijke groet,

Dr. T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi
CEO Stichting Sanquin Bloedvoorziening